

شمارهٔ سندلی:

نام و نام خانوادگی:

کلاس:

نام دبیر: جناب آقای رحیمی

آزمون میان‌ترم اول

سال تحصیلی ۹۶ - ۱۳۹۵

درس: ادبیات فارسی

تاریخ: ۲۵ آبان ۱۳۹۵

پایه: سوم «تجربی»

صفحه ۱ از ۴

مدت آزمون: ۴۵ دقیقه

۱- معنی «بالا گرفت» در مصراع «گذشت از لب رود و بالا گرفت» چیست؟

(۱) مغرور شد (۲) به بلندی برآمد (۳) از بلندی گذشت (۴) به بالا نگریست

۲- بیت «نهاد آن بن نیزه را بر زمین / ز خاک سیاه اندر آمد به زین» دارای کدام یک از زمینه‌های حماسه است؟

(۱) داستانی (۲) ملی (۳) قهرمانی (۴) خرق عادت

۳- در عبارت: «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد» آرایهٔ موجود در کدام ترکیب با بقیه متفاوت است؟

(۱) فرش زمردین (۲) فراش باد صبا (۳) مهد زمین (۴) دایهٔ ابر بهاری

۴- در کدام بیت رنگی از تمسخر و تحقیر به چشم می‌خورد؟

(۱) به بادفره این گناهم مگیر / تویی آفرینندهٔ ماه و تیر (۲) چنین گفت رستم به آواز سخت / که ای شاه شادان دل و نیک‌بخت
(۳) فراموش کردی تو سگزی مگر / کمان و بر مرد پرخاشخ (۴) همی بینی این پاک جان مرا / توان مرا هم روان مرا

۵- در کدام گزینه «گر» با معنای متفاوت از سایر گزینه‌ها به کار رفته است؟

(۱) تو را گر همی یار باید بیار / مرا یار هرگز نیاید به کار
(۲) چه باید مرا جنگ کابلستان / و گر جنگ ایران و کابلستان
(۳) اگر جنگ خواهی و خون ریختن / براین گونه سختی بر آویختن
(۴) ز نیرنگ زالی بدین سان درست / و گرنه که پایت همی گور جست

۶- نویسنده در عبارت «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد» کدام گزینه را به عنوان مشبّه‌به به کار نبرده است؟

(۱) دایه (۲) فراش (۳) مهد (۴) نبات

۷- مفهوم «ستار العیوب» و «الرزاق» که از صفتهای خداوندی است، در کدام گزینه آمده است؟

(۱) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد
(۲) پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفهٔ روزی به خطای منکر نبرد
(۳) عصارهٔ تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته
(۴) باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده

۸- مفهوم «دست انابت برداشتن» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) از دست و زبان که برآید / کز عهدهٔ شکرش به در آید
(۲) بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد
(۳) کرم بین و لطف خداوندگار / گنه بنده کرده است و او شرمسار
(۴) یا ملائکتی قد استحببت من عبدی و لیس له غیری فقط غفرت له

۹- نوع «را» در «کان سوخته را جان شد و آواز نیامد» با کدام گزینه برابر است؟

- (۱) منت خدای را عز و جل که طاعتش موجب قربت است
(۲) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده
(۳) از این بوستان که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی؟
(۴) به خاطر داشتیم که چون به درخت گل رسم دامنی پرکنم هدیهٔ اصحاب را

۱۰- مفهوم آیهٔ «لَعْمَرَكْ اَنهَم لَفی سكرتهم یعمهون» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) ایزد که رقیب جان خرد کرد/ نام تو ردیف نام خود کرد (۲) خورده‌ست خدا ز روی تعظیم/ سوگند به روی همچو ماهت
(۳) ای از بر سدره شاهرهات/ وی قبهٔ عرش تکیه‌گهات
(۴) مه طاسک گردن سمندت/ شب طرهٔ پرچم سیاهت

۱۱- نام برادر رستم است که به دست او کشته شد.

- (۱) زواره - نوش آذر (۲) فرامرز - مهرنوش (۳) بهمن - فرامرز (۴) زال - بهمن

۱۲- در کدام بیت آرایهٔ «اغراق» وجود ندارد؟

- (۱) که گفتت برو دست رستم ببند؟/ نبندد مرا دست چرخ بلند
(۲) شود کوه آهن چو دریای آب/ اگر بشنود نام افراسیاب
(۳) ز سم ستوران در آن پهن دشت/ زمین شد شش و آسمان گشت هشت
(۴) بزد تیر بر چشم اسفندیار/ جهان تیره شد پیش آن نامدار

۱۳- مفاهیم «تحدیر (دوری کردن)، تهدید، آزادگی و تعهد» به ترتیب از کدام ابیات فهمیده می‌شود؟

- الف) بکوبمت زین گونه امروز یال/ کزین پس نبیند تو را زنده زال
ب) بترس از جهاندار یزدان پاک/ خرد را مکن با دل اندر مگاک
ج) که گفتت برو دست رستم ببند؟/ نبندد مرا دست چرخ بلند
د) نهدند پیمان دو جنگی که کس/ نباشد بر آن جنگ فریادرس

- (۱) ب، الف، ج، د (۲) ج، ب، د، الف (۳) ب، ج، الف، د (۴) د، ج، ب، الف

۱۴- کدام یک از موارد زیر از نمونه‌های نثر «مسجع و فنی» نیست؟

- (۱) مرزبان‌نامه (۲) کلیله و دمنه (۳) مناجات‌های خواجه عبدالله (۴) گلستان سعدی

۱۵- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) اسفندیار شاهزاده‌ای تورانی است که به جنگ با رستم می‌پردازد
(۲) در داستان رستم و اسفندیار سیمرغ نقش چاره‌گری دارد و آینده را پیش‌بینی می‌کند.
(۳) تهمتن با تیر گز جان اسفندیار را می‌گیرد.
(۴) در داستان رستم و اسفندیار، سیمرغ نقش درمانگر دارد.

۱۶- در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ آرایهٔ مجاز به کار رفته است.

- (۱) فراموش کردی تو سگری مگر/ کمان و بر مرد پرخاشخ
(۲) تهمتن گز اندر کمان راند زود/ بر آن سان که سیمرغ فرموده بود
(۳) همی گفت کای پاک دادار هور/ فزایندهٔ دانش و فر و زور
(۴) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند/ تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

شمارهٔ سندلی:

نام و نام خانوادگی:

کلاس:

نام دبیر: جناب آقای رحیمی

پایه: سوم «تجربی»

تاریخ: ۲۵ آبان ۱۳۹۵

آزمون میان‌ترم اول

سال تحصیلی ۹۶ - ۱۳۹۵

درس: ادبیات فارسی

مدت آزمون: ۴۵ دقیقه

۱۷- در کدام گزینه استعاره به کار رفته است؟

- (۱) تهمتن گز اندر کمان راند زود بر آن سان که سیمرخ فرموده بود
 (۲) خم آورد بالای سرو سهی ازو دور شد دانش و فرهی
 (۳) ز نیروی اسبان و زخم سران شکسته شد آن تیغ‌های گران
 (۴) نهادند پیمان دو جنگی که کس نباشد بر آن جنگ فریادرس

۱۸- در کدام گزینه قسمت مشخص شده درست معنی نشده است؟

- (۱) خروشید کای فرخ اسفندیار/ هماوردت آمد بر آرای کار (آمادهٔ جنگ باش)
 (۲) بیامد چنان تا لب هیرمند/ همه دل پر از باد و لب پر ز پند (وجودش پر از غرور بود)
 (۳) که چندین بییچم که اسفندیار/ مگر سر بییچاند از کارزار (منصرف شود)
 (۴) من امروز نر بهر جنگ آمدم/ پی پوزش و نام و ننگ آمدم (آبرو)

۱۹- در کدام گزینه جابه‌جایی ضمیر وجود ندارد؟

- (۱) که پیکانش را داده بد آب رز (۲) بکوبمت زین گونه امروز یال
 (۳) به بادافره این گناهم مگیر (۴) برین رزمگه‌شان به جنگ آوریم

۲۰- «پوششی که در هنگام جنگ بر اسب یا فیل جنگی افکنند» معنای کدام واژه است؟

- (۱) برگستوان (۲) زین (۳) فتراک (۴) لگام

۲۱- در کدام گزینه به «فلک‌الافلاک» اشاره شده است؟

- (۱) جبریل مقیم آستانت (۲) چرخ ار چه رفیع، خاک پایت
 (۳) مه طاسک گردن سمندت (۴) ای طاق نهم رواق بالا

۲۲- کدام یک از این مقوله‌ها جزء درون‌مایه‌های اصلی داستان رستم و اسفندیار نیست؟

- (۱) تقابل پیر و جوان (۲) تقابل کهنه و نو (۳) تقابل دشمن و دوست (۴) تقابل آزادی و اسارت

۲۳- «انسانی که از نظر توانایی‌های جسمی و روحی از دیگران متمایز است» بیانگر کدام زمینهٔ ادبیات حماسی است؟

- (۱) قهرمانی (۲) ملی (۳) داستانی (۴) خرق عادت

۲۴- کدام گزینه تلمیح یا تضمین ندارد؟

- (۱) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد
 (۲) کرم بین و لطف خداوندگار گنه بنده کرده ست و او شرمسار
 (۳) ایزد که رقیب جان خرد کرد نام تو ردیف نام خود کرد
 (۴) ای از بر سدره شاهرهت وی قبهٔ عرش تکیه‌گاهت

۲۵- در کدام گزینه آرایه تشبیه دیده نمی‌شود؟

- (۱) هم عقل دویده در رکابت / هم شرع خزیده در پناحت
- (۲) مه طاسک گردن سمندت / شب طره پرچم سیاهت
- (۳) چرخ ارچه رفیع خاک پایت / عقل ارچه بزرگ طفل راحت
- (۴) خوردست خدا ز روی تعظیم / سوگند به روی همچو ماهت

۲۶- معنی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف: گوشه‌نشینان جلال الهی به کوتاهی در عبادت معترف‌اند.
- (۲) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد: آبروی بندگان به سبب گناه آشکار ریخته نمی‌شود.
- (۳) خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده: سفره نعمت بی‌مضایقه‌اش در همه جا پهن است.
- (۴) وظیفه روزی به خطای منکر نبرد: روزی مقرر را به سبب خطای زشت قطع نمی‌کند.

۲۷- کدام گزینه درباره بیت مقابل نادرست است؟ «ای طاق نهم رواق بالا / بشکسته ز گوشه کلاحت»

- (۱) منادا حذف شده است.
- (۲) شکستن در مصرع دوم به خمیدگی فلک اشاره دارد.
- (۳) رواق استعاره مکنیه دارد.
- (۴) مقصود کلی بی‌قدری فلک در برابر پیامبر اکرم است.

۲۸- کدام گزینه نادرست معنی شده است؟

- (۱) مه طاسک گردن سمندت / شب طره پرچم سیاهت: ماه با همه بزرگی، مهره آویخته به گردن اسب توست و شب رشته‌های پرچم سیاه‌رنگت.
- (۲) نهاد آن بن نیزه را بر زمین / ز خاک سیاه اندرآمد به زین: ته نیزه را روی زمین گذاشت و با کمک آن روی زین پرید.
- (۳) گرفتند زان پس دوال کمر / دو اسب تگاور فروبرده سر: پس از آن کمر بند یکدیگر را گرفتند و به کشتی پرداختند در حالی که دو اسب تازنده آن‌ها سرها را در هم فرو کرده بودند.
- (۴) خورده است خدا ز روی تعظیم / سوگند به روی همچو ماهت: خداوند از روی عظمت خود به روی مانند ماه تو سوگند خورده است.

۲۹- معنی درست بیت «ایزد که رقیب جان خرد کرد / نام تو ردیف نام خود کرد» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) خداوند که روح و خرد در وجود آدمی به تکاپو واداشت نام تو را هم‌ردیف نام خود آورد.
- (۲) خداوند که روح را نگهبان خرد آدمی قرار داد نام تو را پس از نام خود آورد و به آن ارج نهاد.
- (۳) خداوند که خرد و عقل را نگهبان روح قرار داد نام تو را در کنار نام خود آورد.
- (۴) خداوند که عقل را در وجود آدمی برتر از روح قرار داد نام تو را همتای نام خود قرار داد.

۳۰- بیت مقابل بیش از همه نشان‌دهنده کدام‌یک از زمینه‌های حماسه است؟ «ز نیروی اسپان و زخم سران / شکسته شد آن

تیغ‌های گران»

- (۱) داستانی
- (۲) قهرمانی
- (۳) ملی
- (۴) خرق عادت